

Geslaagde pilot 'Neurologische Muziektherapie voor mensen met Parkinson'

Mei 2012 zijn Lien Endeman en Inge Kuijk, ergo- en fysiotherapeut, naar het symposium 'Exploring the musical mind' geweest. Dit symposium werd georganiseerd door ArtEZ Conservatorium Enschede en ging over Neurologische Muziektherapie (NMT). Samen met Carola Werger, Theresa Ziegler en Monique van Bruggen-Rufi van het conservatorium hebben ze een pilot opgezet binnen Roessingh voor mensen met Parkinson.

Het principe van Neurologische Muziektherapie (NMT) is gebaseerd op een wetenschappelijk model van het brein waarbij precies in kaart gebracht is welke gebieden van het brein door de muziek worden geactiveerd. Met deze kennis kan muziek doelbewust worden ingezet.

Hoe werkt het?

Ritme en tempo zijn doeltreffend om mensen beter te laten lopen en melodie heeft een gunstig effect op onder andere het denkvermogen, maar ook op het oproepen van herinneringen en emoties. Zo kunnen alle elementen van de muziek worden ingezet om op die plekken in de hersenen, waar de aandoening zich bevindt, hun werk te doen.

Muziek kan er ook voor zorgen dat niet-aangedane delen van de hersenen wellicht extra worden gestimuleerd. Dat betekent dat er nieuwe zenuwbanen kunnen worden aangelegd door veel met muziek te oefenen. Dit verschijnsel wordt neuroplasticiteit genoemd.

De NMT kent twintig verschillende technieken die onderverdeeld kunnen worden in drie hoofdgebieden namelijk de motoriek, de cognitie (het denkvermogen, aandacht, concentratie, beslissingen nemen) en de spraak/taal. Het idee achter de NMT is dat door het inzetten van muziek (ritme, melodie, tempo, dynamiek, volume, enzovoorts) het brein 'in beweging' wordt gezet.

De pilot

De pilot werd onder leiding van Hans Konter (revalidatiearts) binnen RVE3 opgestart voor mensen met de ziekte van Parkinson. De NMT werd toegepast tijdens de fysiotherapie onder begeleiding van Inge en Tamare en tijdens de ergotherapie onder begeleiding van Marloes en Lien. In totaal hebben acht mensen aan de pilot meegewerkt. De doelen waren voornamelijk: verbetering in het lopen, balanstraining, dagelijkse bezigheden als in en uit bed stappen, omdraaien in het bed en het aan- en uitkleden.

Vooraf werd gemeten hoe de deelnemers de handeling uitvoerden zonder muziek. Vervolgens werd er geoefend met muziek. Aan het eind van de behandeling (gemiddeld twaalf sessies) werd de tweede meting gedaan. Hiermee werd gekeken of er daadwerkelijk verbetering was opgetreden. Ook werden de deelnemers naar hun eigen ervaringen gevraagd.

Resultaten

De gegevens moeten nog verwerkt worden, maar een voorzichtige conclusie kan getrokken worden: de deelnemers waren vooral erg enthousiast en vonden het oefenen met muziek niet alleen doeltreffender, maar vooral ook leuker, waardoor de motivatie om door te gaan, ook in de thuissituatie, vergrootte.

Maar er waren niet alleen maar succesverhalen. Een van de deelnemers werd juist enorm afgeleid door de muziek. En een van de andere deelnemers vond het horen van de muziek te confronterend, herinnerde haar aan de tijd dat het allemaal nog heel makkelijk ging. Zij besloot dan ook niet meer door te gaan met de muziek sessies.

Met de deelnemers die behoefte hadden aan muziek in de thuissituatie is samen een playlist opgesteld met daarop de muziek die voor hun doeltreffend bleek te zijn (qua tempo, qua dynamiek, maar vooral uiteraard qua muzikale voorkeur).

Vervolg

De pilot was een succes, er zijn zelfs extra aanmeldingen geweest van parkinsonpatiënten dankzij een artikel in de Papaver (tijdschrift over Parkinson) waarin de pilot genoemd werd.

We willen bij deze in ieder geval Carola Werger, Theresa Ziegler en Monique van Bruggen-Rufi van ArtEZ bedanken voor hun bijdrage aan het hele proces.

Lien Endeman en Inge Kuijk